

“माता सुरक्षित तर घर सुरक्षित” या अभियानांतर्गत सन २०२२-२३ मधील जिल्हा नियोजन समितीकडील निधी मधून प्रती जिल्हा रुपये २००.०० लक्ष निधी तातडीने उपलब्ध करून देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: मासुघ-२०२२/प्र.क्र.५५२/कु.क.
गो. ते. रुग्णालय संकुल इमारत, १० मजला, ए विंग,
मंत्रालय, एल.टी.मार्ग, मुंबई -४०० ००१.
दिनांक: ०४ नोव्हेंबर, २०२२

वाचा -

- १) आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांचे पत्र क्र.राकुक्का/माता आरोग्य/मार्ग सूचना/११९६३५-९००, दि.२०.९.२०२२
- २) आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांचे पत्र क्र.आयुक्त कक्ष/मासुतघसु अभियान/मार्ग सूचना/१२०५३५-७९९, दि.२१.९.२०२२
- ३) अतिरिक्त संचालक ,माता बाल संगोपन व शालेय आरोग्य ,कुटुंब कल्याण ,आरोग्य सेवा , पुणे यांचे पत्र क्र.६७८५३-५४/२०२२, दि.११.१०.२०२२

प्रस्तावना :-

राज्यात १८ वर्षावरील महिला, माता, गरोदर स्त्रीया यांच्या सर्वांगीण तपासणीसाठी दिनांक २६/०९/२०२२ पासून नवरात्री उत्सवानिमित्त आरोग्य तपासणी कार्यक्रम सुरू करण्यात आला आहे. सदर मोहिमेअंतर्गत राज्यातील अंदाजे ४ कोटी महिलांची आरोग्य तपासणी व औषधोपचार अपेक्षित आहे. या महिलांची तपासणी करण्याकरीता आरोग्य यंत्रणा ही इतर विभाग जसे महिला व बाल विकास यांच्या सहकार्याने सदर कार्यक्रम सर्वत्र राबवित आहेत. सदरचा कार्यक्रम दिनांक १५ नोव्हेंबर २०२२ पर्यंत करणे अपेक्षित आहे. या विशेष मोहिमेमध्ये राज्यातील १८ वर्षावरील महिलांना, मातांना, गरोदर स्त्रीयांना प्रतिबंधात्मक आणि उपचारात्मक आरोग्य सुविधा उपलब्ध करून देणे आणि सुरक्षित व सुट्ट आरोग्यासाठी समुपदेशन सुविधा उपलब्ध करून देणे हे उद्दिष्ट आहे. या मोहिमे दरम्यान वैद्यकिय अधिकारी आणि स्त्रीरोगतज्ञामार्फत १८ वर्षावरील महिलांची, नवविवाहीत महिला, गरोदर माता, यांची तपासणी, औषधोपचार, सोनोग्राफी आणि समुपदेशन करण्यासाठी मेडिकल, डेंटल शिबिरे आयोजित करण्यात येत आहेत. या व्यतिरिक्त जिल्हा शल्य चिकित्सक आणि जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांनी IMA/IAP/FOGSI यांच्याशी चर्चा करून जास्तीत जास्त तज्ञ तपासणीसाठी उपलब्ध होतील यासाठी प्रयत्न करण्यात येत आहेत. ३० वर्षावरील सर्व महिलांचे कर्करोग, मधूमेह, उच्च

रक्तदाब, मोतीबिंदू, कान, नाक, घसा व इतर आजारांचे निदान व आवश्यकतेनुसार उपचार व समूपदेशन करण्यात येत आहे. सदर शिबिरांमध्ये अतिजोखमीच्या मातांचे/महिलांचे निदान करून त्यांना आवश्यकतेनुसार उपचार आणि संदर्भ सेवा देण्याचे तसेच जास्तीत जास्त महिलांची आरोग्य तपासणी, शस्त्रक्रिया होतील याचे नियोजन करण्यात आलेले आहे. “माता सुरक्षित तर घर सुरक्षित” या अभियानांतर्गत लाभार्थींना तपासणीसाठी शिबिरांच्या ठिकाणी आणणे व घरी पोहच करणे ही सोय उपलब्ध करून दिल्यास अभियान जास्त प्रभावीपणे राबविता येणे शक्य होईल व सर्व मातांना आरोग्य तपासण्या प्रभावीपणे मिळू शकतील. सर्व लाभार्थ्यांना आवश्यक ती औषधे स्थानिक स्तरावर उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे. ही विशेष मोहिम असल्यामुळे यासाठी वेगळ्या निधीची तरतूद नाही. त्यामुळे लाभार्थ्यांना तपासणीसाठी शिबिराच्या ठिकाणी आणणे व घरी पोहच करणे तसेच औषध उपचाराकरीता जिल्हा नियोजन समितीकडील प्रती जिल्हा रु.२००.०० लक्ष इतका निधी उपलब्ध करून दिल्यास याचा मातेच्या आरोग्य तपासणीसाठी अतिशय चांगला उपयोग होणार आहे. सदर निधी जिल्हा नियोजन समितीकडील निधीमधून तातडीने उपलब्ध करून देण्याबाबत दि.२०.१०.२०२२ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीमध्ये निर्णय झालेला आहे. सदर निर्देशानुसार शासन निर्णय निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

वरील वस्तुस्थिती विचारात घेता, खालीलप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे :-

२. “माता सुरक्षित तर घर सुरक्षित” या अभियानांतर्गत राज्यातील १८ वर्षावरील महिला, माता, गरोदर स्त्रिया यांच्या सर्वांगीन तपासणीसाठी दि.२६.९.२०२२ पासून नवरात्री उत्सवानिमित्त कार्यक्रम सुरू करण्यात आलेला आहे. लाभार्थींना तपासणीसाठी शिबिरांच्या ठिकाणी आणणे व घरी पोहच करणे तसेच औषध उपचार उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे. सर्व लाभार्थींना औषधी मिळण्यासाठी स्थानिक स्तरावर औषधे उपलब्ध करून देणे आवश्यक राहणार आहे. हा खर्च भागविण्यासाठी सन २०२२-२३ मध्ये जिल्हा नियोजन समितीकडील अर्थसंकल्पित केलेल्या निधीमधून प्रती जिल्हा रु.२००.०० लक्ष इतका निधी संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना उपलब्ध करून देण्यास याद्वारे शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.
३. वरील २००.०० लक्ष मधून प्रत्येक जिल्ह्याकरिता जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांच्या स्तरावर ग्रामीण भागासाठी रु १००.००.लक्ष (वाहतूक व औषधांकरीता प्रत्येकी रु. ५० लक्ष या प्रमाणे) व जिल्हा शल्य चिकित्सक यांच्या स्तरावर शहरी व महानगरपालिका क्षेत्रासाठी रु.१००.०० लक्ष (वाहतूक व औषधांकरीता प्रत्येकी रु. ५० लक्ष याप्रमाणे) याप्रमाणे खर्च करावा.

४. हा शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौ.संदर्भ क्र. ५७/१४८१ दि.२१.१०.२०२२ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.३८२/२०२२/व्यय-८, दि.३१.१०.२०२२ अन्वये प्राप्त झालेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२११०४१५०२५८१६१७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वि.ल.लहाने)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता / लेखापरीक्षा १/२ मुंबई/ नागपूर
२. अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव, वित्त विभाग / नियोजन विभाग/नगर विकास विभाग/ ग्राम विकास विभाग
३. प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
५. निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई
६. आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
७. जिल्हाधिकारी (सर्व)
८. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
९. आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व)
१०. संचालक (१), आरोग्य सेवा, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई.
११. संचालक (२), आरोग्य सेवा, आरोग्य सेवा संचालनालय, पुणे
१२. अतिरिक्त संचालक, आरोग्य सेवा राज्य कुटुंब कल्याण कार्यालय, पुणे
१३. सहसंचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई
१४. जिल्हा शल्य चिकित्सक (सर्व)
१५. जिल्हा आरोग्य अधिकारी (सर्व)
१६. जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय (सर्व जिल्हे)
१७. प्रशासकीय अधिकारी, आरोग्य सेवा, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई
१८. वित्त विभाग, व्यय -८ व १३ / अर्थसंकल्प -९, मंत्रालय, मुंबई.
१९. नियोजन विभाग, कार्यासन -१४८१, मंत्रालय, मुंबई.
२०. सार्वजनिक आरोग्य विभाग (अर्थसंकल्प / लेखा), मंत्रालय, मुंबई
११. निवड नस्ती (कु.क.)